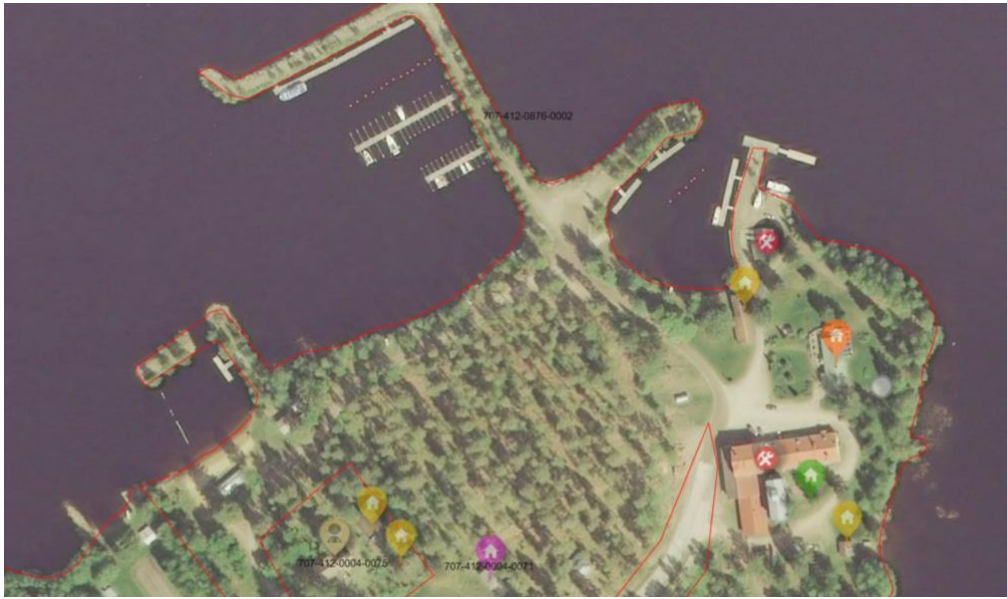

Vipuvoimaa
EU:lta
2014-2020

YLEISSUUNNITELMA
PAKSUNIEMEN SATAMAN YLEISSUUNNITELMA
30.6.2022 / 19.8.2022

INFRA SUUNNITTELU OY
Hanna Repo, projektipäällikkö
Olli-Veikko Leinonen, projekti-insinööri
Arttu Huttunen, projekti-insinööri

SISÄLLYSLUETTELO

1 TOIMEKSIANTO	3
1.1. Toimeksiannon sisältö	3
1.2. Toteuttajakonsultti	3
2 SIDOSRYHMÄT, TARPEET JA TOIVEET	4
2.1. Sidosryhmät ja avaintahot	4
2.2. Sidosryhmäkeskustelujen nostoja	4
3 LÄHTÖTILANNETARKASTELU.....	6
3.1. Yleistä alueesta	6
3.2. Liikenne ja logistiikka	7
3.3. Palvelut ja yrityskumppanuudet	7
3.4. Yleiset matkailutrendit	8
4 ALUSTAVAT RATKAISUESITYKSET JA ALUEVARAUKSET – PAKSUNIEMEN LIIKENNE, LOGISTIIKKA JA PYSÄKÖINTI	8
4.1. Yleistä	8
4.2. Alustavat toimenpide-esitykset	8
5 YLEISSUUNNITELMAVAIHEEN MUUT HUOMIOT.....	10
LIITTEET.....	12

1 TOIMEKSIANTO

1.1. Toimeksiannon sisältö

Toimeksianto liittyy suunnittelutyöhön, joka on tilattu Rääkkylän kunnan johtaman ja Euroopan aluekehitysrahaston EAKR sekä valtion rahoittaman Paksuniemen sataman logistiikkahankkeen toteuttamiseksi. Rääkkylän kunnan tilaamassa **Paksuniemen sataman kokonaissuunnittelu -toimeksiannossa selvitetään Rääkkylän kunnan, Paksuniemen sataman yrittäjien ja alueen sidosryhmien näkemystä sekä tarpeita alueen logistiikkaan ja pysäköintiin liittyen.**

Yleissuunnitelmassa kootaan yhteen eri toimijoiden tarpeet ja sovitetaan ne yhteen siten, että alueen toimivuus varmistetaan. Samalla otetaan huomioon alueen kulttuurihistoriallinen perintö ja muu ilme. Lopullisessa kokonaissuunnitelmassa esitellään sataman liikenteen ja logistiikan kehittämistoimenpiteiden tavoitteellinen aikataulu ja vastuutahot sekä alustava kustannusarvio. Yleissuunnitelman oheen tuotetaan alueen liikenteeseen, logistiikkaan ja yleiseen toimivuuteen liittyvät toiminnot ja niihin liittyvät aluevaraukset käsiteltävä asemapiirustus. Asemapiirustuksessa huomioidaan myös alueen kasvupotentiaali ja pysäköinnin kasvu.

Paksuniemen sataman yleissuunnittelutoimeksianto valmistuu 30.8.2022 mennessä. Toimeksiannon käynnistymisaikataulun viivästyttyä detaljisuunnittelua tehdään limittäin yleissuunnittelun kanssa. Tilaajan tavoitteena on selvittää suunniteltavien kehittämistoimenpiteiden kokonaiskustannukset, suorittaa pikainen rakentamisen vaiheistus, kilpailuttaa ensimmäinen urakka ja edelleen toteuttaa ensimmäiset saneeraustoimenpiteet jo syksyn 2022 aikana.

Yleissuunnitelmaseloste Paksuniemi -kontekstissa on ideapaperi, johon kootaan alueen nykytila, havaitut ongelmat ja tarkastelussa esille tulleet ratkaisuvaihtoehdot. Suunnitelmaa käytetään liikenne- ja infrasuunnittelussa sekä toimintojen suunnittelussa lähtötietona ja runkona. Yleissuunnitelman tarkoitus on myös visualisoida ja viitoittaa alueen kehittämisen tahtotila sekä ohjata kehittämistoimenpiteiden vaatimaa lupa-asioiden ja muutoksen keskustelua.

On huomattava, että Paksuniemen sataman kohteiden suunnittelu ja rakentaminen etenevät vain eri sidosryhmien yhteisen tahtotilan, hankkeeseen myönnettyjen määrärahojen, sujuvan luvituksen sekä kunnan poliittisen puollon turvin. Osa ratkaisusta rajautuu yleiseen tiealueeseen, joten myös neuvottelut ELY-keskuksen kanssa ovat tarpeellisia.

Yleissuunnittelu on tulevien toimenpiteiden luonnossuunnittelua. Kohteen varsinainen rakennussuunnittelu tapahtuu erillisellä toimeksiannolla. Sitä varten on tarkennettava lähtötietoja mm. pienimuotoisten maaperätutkimusten avulla. Rakennussuunnitelmaan kytketään myös erilliset sähkö- ja vihersuunnitelmat.

1.2. Toteuttajakonsultti

Paksuniemen sataman kokonaissuunnittelu -toimeksiannon konsulttina on toiminut *Infrasuunnittelu Oy*, kajaanilainen suunnittelu-, mittaus-, valvonta- ja rakentamisen asiantuntijapalveluita tuottava yritys, jolla on toimistot Kajaanissa, Seinäjoella ja Joensuussa.

Yrityksen asiakkaita ovat kaupungit ja kunnat, teollisuus, ELY ja maanrakennusalan yritykset.

Konsultilla kokemusta vastaavista toimeksiannoista mm. Kolin matkailualueen pysäköintitarkaisujen ja muiden Metsähallituksen kansallis- ja luonnonpuisto -kohteissa. Lisätietoja www.infrasuunnittelu.fi

2 SIDOSRYHMÄT, TARPEET JA TOIVEET

2.1. Sidosryhmät ja avaintahot

Toimeksiannon yleissuunnitteluvaiheessa yhteistyötä on tehty tilaajana toimivan Rääkkylän kunnan, Paksuniemen sataman yrittäjien ja Paksuniemen sataman logistiikkahankkeen ohjausryhmän ja puheenjohtajiston kanssa. Seuraavat henkilöt ovat osallistuneet Paksuniemen kehittämiseen liittyviin keskusteluihin tai kommentoineet asioita / suunnitelmia:

- Harinen Kalevi, tekninen johtaja, Rääkkylän kunta
- Helanne Tomi, yrittäjä, Paksuniemen satamaravintola
- Hirvonen Pertti, rakennuspäällikkö, Paksuniemen logistiikkahanke
- Honkanen Jouni, yrittäjä, Paksuniemen satamaravintola
- Hurskainen Tellervo, puheenjohtaja, elinvoimalautakunta, Rääkkylän kunta
- Hämäläinen Tapio, puheenjohtajiston edustaja
- Ikonen Jere, yrittäjä, Kontion kala
- Joutsensaari Raita, kehityssihteeri, Rääkkylän kunta
- Koskelo Mammu, pj., Rääkkyläteatteri ry
- Laasonen Harri, puheenjohtajiston edustaja
- Moore Erja, pj., Rääkkylä Seura ry (museo)
- Paakkunainen Timo, puheenjohtajiston edustaja
- Rautiainen Esko, kunnanjohtaja, Rääkkylän kunta
- Reittu Asko, asukas ja arboristi, Rääkkylän Paksuniemi
- Rytönen Joni, apulaisrakennustarkastaja, Rääkkylän kunta
- Tikkanen Osmo, puheenjohtajiston edustaja

2.2. Sidosryhmäkeskustelujen nostoja

Alueen toimijoiden tarpeet ja tulevaisuuden visiot on selvitetty toimeksiannon käynnistyessä yhteisen kohdekatselmuksen ja työpajan puitteissa. Sidosryhmäkeskusteluissa ja kommenttikierroksella esille nousseita asioita, huolia ja huomioita ovat mm. seuraavat:

- Paksuniemeen kaivataan lisää palveluita ja yrittämisen mahdollisuuksia.
- Sähköauton latauspiste on hyvä ennakoida (kaapelointivalmius).
- Pysäköintiä on ympäri aluetta eikä sitä isommin ohjeisteta.
- Saapumisviitoitukseen ja aluekarttoihin liittyy päivitystarve. Nykyiset aluekartat sisältävät hyvää informaatiota, mutta ovat pieniä ja jäävät huomaamatta. Kylttien tyyli pääosin säilyy.
- Rantaraitin puomi on yrittäjien mielestä tarpeellinen 3 kuukautta kesällä. Puomi rauhoittaa kesäillan ajelua, pienentää pölyhaittaa ja luo turvallisuutta rannassa parkissa oleville karavaanareille, vierasveneilijöille ja sataman käyttäjille.

- Läpikulku tarvittaessa oltava mahdollinen, helpottaa karavaanareiden tai venetrailereiden kanssa saapumista.
- Kuivan kauden pölyhaitta on suuri.
  - Meijerin ja ravintolan edustan kura on ongelma sateella.
  - Piha-alue toivotaan asfaltoitavan. Myös vaihtoehtoiset päällysteratkaisut otetaan harkintaan, raskas tavarantoimitusliikenne on huomioitava ratkaisuisissa.
  - Kevyen satamanosturin paikka on määriteltävä ja tehtävä aluevaraus nosturille yleissuunnitteluvaiheessa. Tarkastelussa 6 metrin kevytpuomiratkaisu, jonka perustus elementein. Nosturivalinta ja luotaustulokset määrittelevät tarkemmin sopivan paikan.
  - Vierasvenepaikkoja on satamassa riittävästi.
  - Satama-laguunin huoltolaiturin puolella oleva vanha kiinteä laiturirakennelma on lahoamassa, on turvallisuusasia, korjataan tai korvataan uudella laiturilla.
  - Hileasemaa ympäröivän tien pinta voi säilyä ennallaan, vaikka pääosa muusta piha-alueesta asfaltoidaan.
  - Ravintolan ja kalajalostamon liikenne on huomioitava suunnittelussa. Kuorma-auton on mahdollista operoimaan ravintolalle ja kalajalostamon parioville, rahtiliikennettä on tällä hetkellä 5 kertaa viikossa.
  - Kalajalostamoyrittäjän laajennussuunnitelmat (kylmäkontti) on huomioitava suunnitelmassa.
  - Alueelle kaivataan myyntipaikkoja ja selkeästi rajattua kesätorialuetta.
  - Kaikissa ratkaisuisissa on huomioitava liikenne ja turvallisuus.
  - Alueella on 2 kierrätyspistettä, joista toinen palvelee rannassa veneilijöitä, toinen sijaitsee meijerirakennuksen eteläpuolella. Jälkimmäisen sijainti on heikko, käytetään epämääräisen jätteen dumpppaukseen. Uusi sijainti mietintään.
  - Sataman käyttöalueen laajentaminen meijerin eteläpuolelle. Meijerirakennuksen ympäri on huollon kannalta päästävä jatkossakin.
  - Meijerin eteläpuolen matonpesupisteen rakenteet on uusittu. Matonpesupiste on kesäisin kuntalaisten suosiossa, joten säilytetään.
  - Meijerin eteläpuolen koiratarhan vähäinen käyttö mietityttää, pohdintaan onko tarpeellinen luonnon keskellä oltaessa.
  - Satama-alueen kuivatus on sisällytettävä detaljisuunnitteluun. Hileasemalla sadevedet valuvat jätepiesteeseen. Lisäksi muta on ongelma meijerin sekä satamara-vintolan edustalla.
  - Meijerirakennuksen ympäryksen maa-aineksen tiedetään olevan tiivistä, mutta maaperätutkimukset / kairaukset ovat tarpeen ennen rakennussuunnittelua – vaikuttaa päällysteratkaisuihin.
  - Museo on sidottava paremmin osaksi kokonaisuutta. Museopolku on nostettava esille ja sille on tehtävä kevyt huolto- sekä viitoitussuunnitelmat. Metsän kautta on jo olemassa kävelyreitti rantaan. Metsäpolulle voisi tuotteistaa historian havinaa, tietoisuuksia ja infotauluja. Vesakoiden raivaus ja niitot ovat polkujen keskeisiä ylläpitokunnostustöitä. Myös arboretum -polku olemassa, voisi tuotteistaa.
  - Paksuniemen kesäteatterin rakenteet on uusittu. Ihmisten ohjaaminen lipunmyyntiin ja teatteriin lippusiimoin. Erilaiset ohjurit mietintään.
  - Niemennokan kävelysilta on huoliteltu, esteetön kierros niemen kärjessä. Maisemakierros olisi hieno esteetön luontotuote. Paksuniemen kävijät voisi ohjata huomaamaan maiseman, ympäröivän luonnon ja alueen historian. Kierros voi tarjota kokonaisvaltaisen aistikokemuksen. Toteutus viittojen, kylttien, tehtävien ja tarinoiden avulla.

- Alueen kulttuurihistoria pitäisi nostaa näkyville vahvemmin. Esimerkkinä katselumuksen aikana ideoitu käyttökeltvottomaan kuntoon menneen vanhan ruuhen sijoittaminen näkyville Satamaravintolan ja rannan väliin. Lisäksi alueen yleistä historiaa on saatava infotauluihin ympäri satamaa.
- Ravintolan piha-alue on toimiva ja viihtyisä, mutta perheille tarvitaan enemmän puuhaa ja leikkikenttä. Lahjoituksena saadulle leikkimökille etsitään muuta käyttöä, leikkimökki on työläs pitää siistinä, samoin hiekkalaatikko.
- Vesireitti on toinen sataman pääreiteistä. Paksuniemen satamaan saavutaan vesiteitse soutu-, moottori- ja purjeveneillä. Satamapalvelut, ts. polttoainejakelu, septitankin tyhjennys, puhdasvesipiste, ovat hyvät, joten niitä kannattaa markkinoida. Sataman septitankkien tyhjennyspisteen ja vesipisteen kyltit ovat kuitenkin puutteelliset. Tulevaisuutta varten voisi selvittää sähköveneiden latauspisteen mahdollisuuden, kustannukset ja vaatimukset. Veneilijöille on satamassa hyvin tukipalveluita.
- Veneiden sekava talvisäilytys ja ”hylkääminen” keskeisille paikoille kesäkaudeksi on ollut jonkinlainen ongelma.
- Tapahtumien aikana on keskimääräistä huomattavasti enemmän liikennekuormitusta, esim. kesäteatteripäivinä n. 200 kävijää ja n. 80 autoa. Peltoaukea on toistaiseksi riittävä lisäparkkipaikka tapahtumien varalta. Satunnaisen peltoparkin käyttötarve voi kasvaa, mikäli sataman elävöittämisessä onnistutaan lähivuosina. Teatterin kävijämäärää ja pysäköintitarvetta tarkkaillaan kesän 2022 aikana ennakoitimiessä.
- Piha-alueen pyörätelineet ovat ajan saatossa kärsineet ja sijainti tulee miettiä uudestaan.
- Toiveena turvallisuus- ja esteettömyysnäkökulmien huomioiminen alueen kehittämisessä, esimerkiksi pyörätuoliramppi huoltotiloihin tarvitaan.
- Tiedotusta alueen toiminnoista ja palveluista olisi tehostettava - polut, museot, pihapelit, palvelut ja tapahtumat tulevat kävijöiden tietoon hieman sattumanvaraisesti.
- Paksuniemen satamassa on alkuperäinen sähköistys. Alueelle pitää laatia sähkö- ja valaistussuunnitelma ja huomioida asia maarakentamisvaiheessa, ainakin kaapeloinnit ja varaukset tehtävä.
- Paksuniemen aluekartat ovat sinällään visuaalisesti hyviä ja informatiivisia, mutta tieto on osin vanhentunutta, kyltit ovat liian pienet ja sijaintia tulisi miettiä. Saunaleikin tarvitaan alue-/infokartta.
- Mopo- ym. rälläys alueella on katkaistava teatteri- ja tapahtumailtoina.
- Sähköautojen latausmahdollisuus harkintaan – olisi ensimmäinen Rääkkylässä, mutta onko oikea sijainti?
- Paksuniemi on omille liian lähellä – tietoisuuden lisääminen, tapahtumat, yms. Virtaus kylältä Paksuniemeen ja takaisin.

3 LÄHTÖTILANNETARKASTELU

3.1. Yleistä alueesta

Rääkkylän Paksuniemen satama on poikkeuksellisen luonnonkaunis järviluontokohde, joka omaa runsaasti hyödyntämätöntä potentiaalia. Paksuniemen asukkaat, toimijat, kävijät ja kunta toivovat alueen säilyttävän luonnonkauneutensa.

Paksuniemen alue tunnetaan paikallishistoriassa mm. ”Saimaan Marina” ja ”Suomen kauneimpana meijerinä”. Alue on luonnonkaunis järvimatkailukohde ja alueella sekä sen vanhoilla rakennuksilla on ainakin paikallistasolla myös kulttuurihistoriallista arvoa. Paksuniemi on historiallinen liikenteen solmukohta sekä maa-, vesi- että jääreittiä myöten. Alue on ollut pienimuotoisesti matkailukäytössä jo vuosia ja jopa matkailun veturi v. 2002.

Kävijätutkimuksen ja tarkemman kävijädatan puuttuessa yleisellä tasolla voi todeta, että Rääkkylän Paksuniemi on kävijöille kesäajan virkistys- ja lyhytohjelmakohde. Paksuniemeen ei juurikaan osuta sattumanvaraisesti, vaan käynti on suunniteltu. Paksuniemeen tullaan syömään, vierailemaan kesätapahtumassa / museossa tai nauttimaan sataman palveluista. Keskimääräinen viipymä on arviolta 0,5–2 tuntia riippuen käyntitarkoituksesta, ts. onko kyse asiointi-, ruokailu- vai kulttuurikäynnistä alueella.

3.2. Liikenne ja logistiikka

Paksuniemeen voi saapua autolla tai veneellä. Liikenne ja pysäköinti alueella on strukturoimatonta - kukin tekee kuten parhaaksi katsoo tai on aina tehnyt, mikä aiheuttaa monenlaisia ongelmia. Henkilöautoilla ajetaan sataman piha-alueen keskiöön ja ranta-alueen kautta on turhaa läpiajelua, joka häiritsee matkailijoita ja vierasvenesataman käyttäjiä. Pysäköintialueet ovat hajallaan ja vilkkaana aikana autot täyttävät sataman piha-alueen.

Tilaa vievien veneiden talvisäilytyspaikat ovat tarkentamatta ja venetrailerien parkkialueet, tukipalvelut ja opastus puuttuvat. Peltoparkki on tapahtumakäytössä, mutta viitoitus tapahtumaparkkiin on riittämätön. Ylipäättään kyltit ja alueopasteet ovat puutteellisia.

Alueella on myös vähäistä, mutta säännöllistä tavarantoimitusliikennettä, jonka lisäksi satamaan saavutaan isoilla matkailuautoilla ja -vaunuilla. Järjestäytymätön liikenne ja heikko aluelogistiikka ovat viihtyvyyden ja turvallisuusongelmia liikenteen sivutessa satama-alueen keskiötä, jossa liikkuu paljon lapsiperheitä.

3.3. Palvelut ja yrityskumppanuudet

Paksuniemen satamaan on ollut haasteellista sitouttaa pysyviä yrityskumppanuuksia ja matkailuliiketoimintaa, joiden turvin kunta voisi investoida, päivittää ja kehittää aluetta vastaamaan nykypäivän vaatimuksia. Tilanne muuttui 11 vuotta sitten, kun alueelle sijoitui Paksuniemen Satamaravintolan yrittäjät. He toimivat kesäisin Paksuniemen ”satama-operaattoreina” ja isännöivät 130-asiakaspaiikkaista Satamaravintolaa, joka palvelee kesäisin jopa 20 000 kävijää. Lisäksi yrittäjät operoivat alueen vierasvenesatamaa, 20-paikkaista caravan-alueita sekä majataloa ja vierasaittoja.

Toisen kohtalaisen pysyväksi ajatellun yrityskumppanin Paksuniemen Juomatehtaan siirrettyä yrityskaupan myötä Kolille oli pieni takaisku. Meijeritiloihin löytyi onneksi uusi yritys-kumppani Kontion kala. Yrityksellä on meijerissä kalajalostamo ja tehtaanmyymälä. Yrityksen kalatuotteita löytyy satamaravintolan menulta. Yrittäjä suunnittelee lähivuosina toiminnan laajentamista ja myös aktiviteettitarjonnan kasvattamista kalateeman ympärillä.

Pysyvien kumppanien löydyttyä Rääkkylän kunta haluaa panostaa alueen infran kehittämiseen ja sitä kautta yrityskumppaneiden pysyvyyteen, uusien sijoittujien houkutteluun sekä alueen yleisen vetovoiman parantamiseen. Paksuniemen asukkaat huomioidaan ja mielellään myös sitoutetaan yhteistyöhön, josta voi potentiaalisesti syntyä heille myös

pientä kesäkauden tulovirtaa. Yritysten lisäksi Paksuniemessä on vapaaehtoisvoimin toimiva kesäteatteri ja museotoimintaa.

3.4. Yleiset matkailutrendit

Kotimaanmatkailu, matkailuautoilu ja leiriytyminen ovat yhä kasvavia trendejä. Yleisten matkailutrendien valossa voidaan olettaa, että Paksuniemen sataman kävijämäärät ovat kasvussa varsinkin vesi- ja matkailuautomatkailun osalta. Koronapandemian myötä etä- ja monipaikkatyö kasvattavat suosiotaan. Kotimaan matkailun oletetaan kasvavan entistään ainakin ikääntyneemmän väestön osan keskuudessa.

Pienen epävarmuustekijän trendikäyttämisen ylle luo kuitenkin vuoden 2022 maailmantilanne inflaation, energiakriisin ja polttoaineiden hinnannousun myötä.

4 ALUSTAVAT RATKAISUESITYKSET JA ALUEVARAUKSET – PAKSUNIEMEN LIIKENNE, LOGISTIIKKA JA PYSÄKÖINTI

4.1. Yleistä

Paksuniemen sataman yleissuunnitelmasta on tulossa alueen nykytilan ylös kirjaava ja ratkaisuvaihtoehdot kokoava seloste, ei valmis suunnitelma. Konsultin tehtävänä on ollut koota ja tuoda keskusteluun vertailutietoja, tarjota uusia tarkastelukulmia ja esittää vaihtoehtoja, ei ohjata Paksuniemen sataman kehittämistä.

Paksuniemen sataman kokonaissuunnitelma -toimeksiannon **yleissuunnitelmavaiheen ratkaisuksi esitetään Paksuniemen pysäköinnin keskittämistä ja tehostamista ohjaamalla toiminnot segmentoiduille pysäköintialueille. Samalla vapautetaan sataman piha-alue matkailu- ja muulle liiketoiminnalle. Osana kokonaisratkaisua esitetään aluevarauksia kausi-, traileri- ja matkailuautojen pysäköintiä varten sekä kirjataan ylös huomioita alueen kehittämiseen liittyen.** Ratkaisuesityksiä ohjaa tiedossa olevat rajalliset resurssit ja myös realiteetit – alueen kehittäminen vie aikaa ja vaatii lisää resursointia, ja trendit ohjaavat kävijävirtoja. On hyvä varautua, muttei yli resursoida.

Paksuniemen satama on suhteellisen kompakti alue, jonka sisäistä liikennettä sekä pysäköintiä saadaan hallitummaksi ja turvalliseksi suhteellisen pienillä toimenpiteillä. Samalla voidaan ennakoida alueen kävijämäärien kasvu. Yleisenä kannanottona: **se mikä ei ole ohjattua aiheuttaa epäselvyyttä ja mahdollistaa logistiset ongelmat alueella jatkossakin. Yleislinjauksia, ohjeita ja suunnittelua tarvitaan, että vakiintunut tapa ja kaiken salliva liikennekulttuuri saadaan kuriin.** Tämä voidaan tehdä luonto- ja maisema-arvoja kunnioittaen sekä huomioiden toimijoiden toive alueen luonnonkauniin ilmeen ylläpitämisestä.

4.2. Alustavat toimenpide-esitykset

Alustavina kehittämistoimenpiteinä konsultti esittää seuraavia ratkaisuita:

- **Henkilöautojen parkkipaikat ja autot pois sataman ytimestä.** Alueelle kaivataan **toria** ja sopiva paikka vapautuu Paksuniemen piha-alueelta rauhoittamalla se

henkilöautoliikenteeltä. Aluevaraus, päällystys ja toripaikkojen merkintä. Vain inva-paikat ja jättöliikenne piha-alueelle sallitaan.

- **Keskitettyä henkilöautojen P-aluetta esitetään tien reunaan vasemmalle ennen meijerirakennusta.** Sijainti sivuaa yleistä tiealuetta, joten sijoitus vaatii neuvotteluja ELY-keskuksen kanssa suunnittelun edetessä. Yleissuunnitteluvaiheessa haetaan lausunto paikalliselta ELY-keskukselta. Päällystemateriaalivalinta määrärahojen puitteissa, esityksenä luonnonmukainen sorapinta. Pysäköinti kohotisuoraan ja pysäköintitavan ohjeistava kyltti. P-alueen yhteyteen varaus sähköauton latauspaikalle. Ajokieltomerkki tarkentavalla tekstillä meijerin kulmalle. Parkin reunaan metsän rajaan polku turvallista piha-alueelle ja satamaan liikkumista varten. Edullinen ja luontoon sopiva kevariratkaisu.
- **Uimarannalle aluevaraus 8 henkilöauton parkkipaikalle.** Rauhoittaa uimaranta- ja sauna-alueen sekä estää turhaa ympärijoa rannan kautta. Palvelee myös melontapalveluita. P-kyltti ja ajokieltomerkki ranta-alueelle tarkentavalla tekstillä (kausirajoitus, ei koske matkailuautoja ja venetrailereita).
- Väliaikaisena tapahtumaparkkina jatkaa ns. **peltoparkki**, joka säilytetään luonnontilassa niittämällä. Aluevaraus, erillisen liittymän suunnittelu, pysäköinnin ohjeistava kyltti ja alueen kevyt raja- ja lippusiimojen tms. avulla.
- **Aluevarauksen tekeminen pyöräparkille**, sopiva sijainti piha-alueen reunalla. Ei päällystystarvetta, alueen kevyt merkintä ja pyöräparkki-kyltti. Sähköpyörät huomioidaan.
- Olemassa olevien rantaraitin varren ja piha-alueen **caravan -parkkien mitoituksen tarkistaminen ja paikkanumerointi.** Nykyiset 20 paikkaa riittävät tällä hetkellä, mutta kasvutrendi edellyttää varautumista lisätarpeeseen. Lisää tilaa osoitetaan uudesta kausiparkista - matkailuautojen suurentuessa sekä mukavuuksien lisääntyessä paine kasvaa tarjota väljempiä caravan-parkkeja. Mitoitus on myös paloturvallisuus- ja vastuuasiana, huomioidaan.
- **Kausiparkille aluevaraus meijerirakennuksen eteläpuolen käyttämättömälle alueelle lähelle piha-aluetta ja palveluita.** Kausiparkin käyttötarkoitus vaihtelee kausittain. Kesällä tapahtumailtoina parkkialue tarjoaa ekstraa pysäköintitilaa henkilöautoille ja muina kuin tapahtumapäivinä aluetta käytetään matkailuautojen lisääntyneenä. Talvikaudella kausiparkkialue toimii satamaan talvehtimaan jäävien trailerivetoisten veneiden talvitelakkana sekä pidempään telakalla olevien isojen veneiden säilytykseen. Aluevaraus, kairaukset, tasoitus, murskepinta, liittymän suunnittelu, viitta ja P-aluekyltti pysäköintiopasteen kera (viistoparkkeeraus) sekä aluesähköistys / sähkötolpat roikkavetoja varten.
- **Satama-alueelle talvehtimaan jäävien veneiden sopimusten kuntoon laittaminen ja sallitun telakka-alueen osoittaminen.** Satamaa käyttävien veneiden sopimusten päivittäminen: talvisäilytyksen ehdot ja aikataulut sekä sopimusrikkomuksen seuraamusten kirjaaminen sopimukseen. Telakka-alueen merkitseminen ao. kohteeseen.

- **Ajokieltoimerkit (tarkentavin tekstein) uimarannalle ja sataman piha-alueelle** läpiajoa katkaisemaan. Noutopuomin käyttö rannan puolella kesäsesongin aikana.
- **Aluevaraus nosturille satama-alueen huoltolaiturin jatkokselle.** Laiturin vieruksen luotaus ja tuloksiin pohjaava perustamistapalausunto. Kaapelointi ja perustukset alustavasti syksyllä -22, nosturihankinta keväällä -23.
- **Uudet isommat aluekartat ja niiden sijoittaminen keskeisiin kohteisiin.** Aluekartat selkeyden vuoksi erilleen infolapuista, esitteistä, jne. Ensimmäinen aluekartta ennen varsinaista satama-aluetta ohjaamaan saapujat suoraan oikeisiin pisteisiin. Vähentää turhaa rengaslenkkiajelua ja rauhoittaa piha-alueen muuhun käyttöön.
- **Aluevaraus traileriparkille peltoaukealle kuusiaidan viereen.** Kevytparkki, joten ei vaadi päällystystä. Kyltti ja kuusiaidan mahdollinen siistiminen museoalueen sekä maiseman esille nostamiseksi. Traileriparkin eteen asutuksen suuntaan sopiva viheralue maisemointitarkoituksessa.
- Tilausliikenne / bussit yksittäisiä ja ajoittuvat tapahtumapäiviin – **aluevaraus linja-autopysäköinnille tien varteen.**
- **Keskeisten teiden / alueiden asfaltointi / päällystäminen** tarkasteluun – tehdään aluevaraukset, laaditaan vaiheistussuunnitelma ja kustannusarviot. Pienimuotoiset maaperätutkimukset suoritetaan ennen rakennussuunnittelua, tuloksilla vaikutus niin ratkaisuesityksiin, kustannuksiin kuin rakentamisen vaiheistukseen.
- **Meijerirakennuksen jätepisteen uusi sijainti siilon vieressä.**

Yhteen vetäen: alustavan yleissuunnitelman keskiössä on pysäköinnin keskittäminen ja alueen käyttäjien ohjaaminen segmenttikohtaisiin parkkeihin, jolla selkeytetään kompaktin satama-alueen käyttöä, vapautetaan tilaa palveluliiketoiminnalle ja aikaansaadaan turvallisuutta alueella liikkuville.

5 YLEISSUUNNITELMAVAIHEEN MUUT HUOMIOT

Seuraavat huomiot ja toiveet tulisi kantaa mukana alueen maankäytön, logistiikan, pysäköinnin ja palveluiden kehittämisessä:

- Alueen kävijämäärien odotetaan kasvavan. Pysäköintikapasiteetin kasvupaine on syytä huomioida ennakoivasti tekemällä tarvittavat aluevaraukset. Suunnittelu ja toteutus tehdään vaiheittain.
- Alkuperäiskunnossa oleva aluesähköistys ja -valaistus erillisenä suunnitelmana – huomioidaan suunnitteluviive ja järkevä ajoitus suhteessa muuhun rakentamiseen.
- Kevyen liikenteen ratkaisut opastein ja mahdollisten muiden kevyiden rakenteiden avulla.

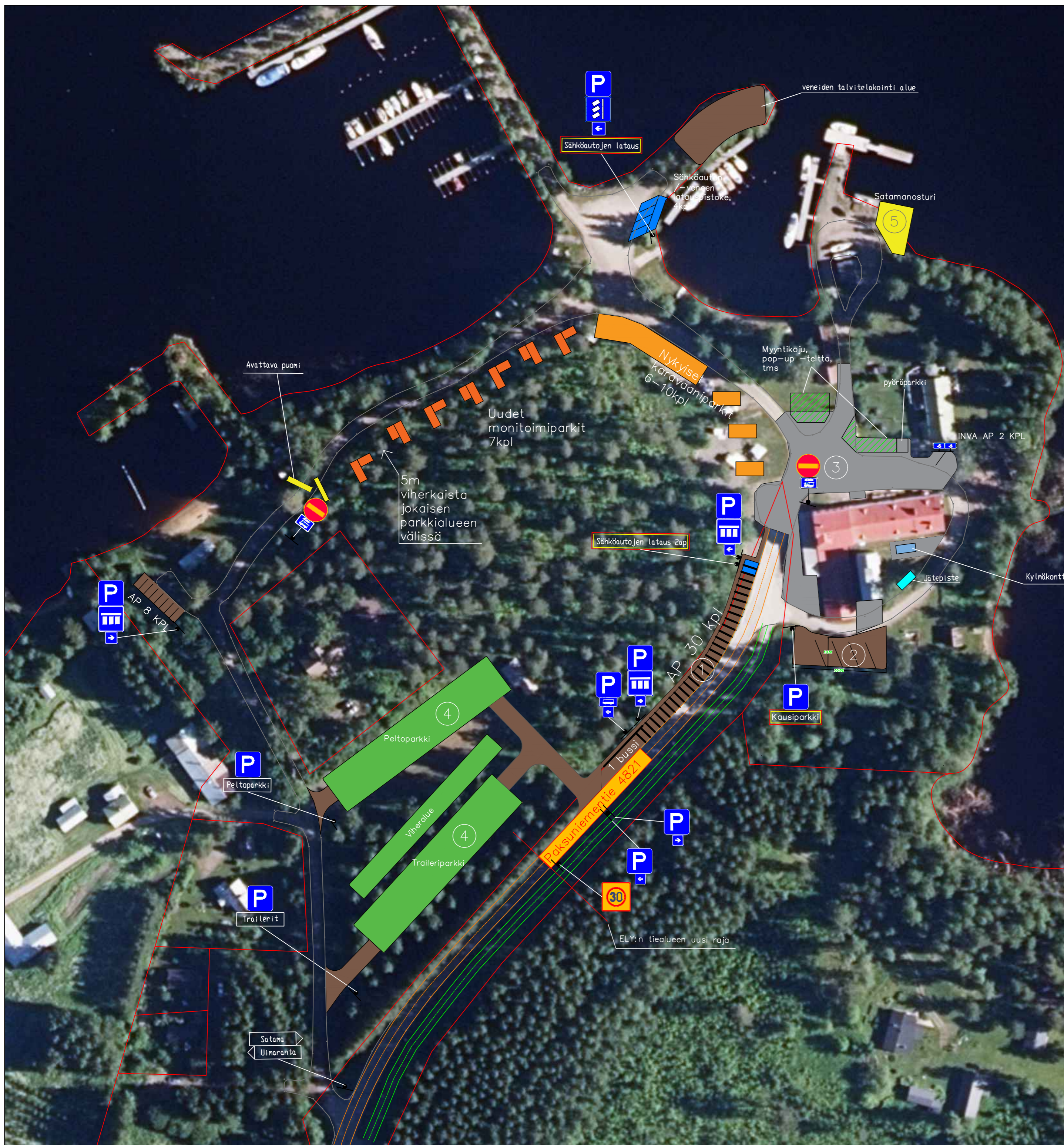
- Rakentamisen vaiheistus ja ennakoiva kaapelointi kriittistä, ettei synny turhia kustannuksia mm. kiireestä johtuen.
- Paksuniemen ja kyläkeskustan keskinäinen saavutettavuus tarkasteluun – onko tarvetta lähikuljetukselle, kutsutaksijärjestelylle, vuokrattaville polku- ja maastopyörille, jne. Palvelee sekä Paksuniemeen haluavia kyläläisiä että keskustaan suuntaavia matkailijoita.
- Kesärääkkyläisten etä- tai monipaikkatyön tukemisen kehittäminen (erillisenä hankkeena), kesäasumis- ja matkailukauden jatkaminen.
- Alueen jätehuollon ja lajittelun kehittäminen sekä ohjeistaminen.
- Paksuniemen asukkaiden, yrittäjien ja muiden sidosryhmäläisten palautteen perusteella todetaan, että alueen kehittäminen on positiivinen asia, kun se tehdään alueen kulttuuri- ja luontoarvot huomioiden. Luonnonkauniista alueesta ei toivota liian laitettua.
- Paksuniemen kehittämistä toteutetaan tällä erää kausimatkailun näkökulmasta. Samalla on luontevaa herättää keskustelua alueen tulevaisuuden käytön intresseistä ja sen vaatimista luvista, resursseista, jne. Mikäli toiveena on alueen ympärivuotinen käyttö, se edellyttää infran ja palveluvarustuksen isompaa päivittämistä. Ylipäättään olisi hyvä selvittää laajemmin mikä on Paksuniemen alueen matkailun kehittämisen tahtotila, mm. onko jollain aikajänteellä tarvetta lisämajoituskapasiteetille ja halutaanko alue ympärivuotiseen käyttöön. Esimerkkinä rinne metsän ”maahisen mökit”. Muissa matkailukohteissa on ideoitu puukuutioita, ig-luja, ym., Paksuniemeen tarvitaan jotain omaleimaista, joka sopii miljööseen. Alustavan aluevarauksen mahdollisuus (tulevaisuudessa ympärivuotinen mökkialue, joka tukisi niin matkailua kuin monipaikkatyöskentelyä).
- Paksuniemen kehittäminen tukee Rääkkylän kunnan matkailua, tarjoaa uusia liiketoimintamahdollisuuksia, luo uusia yhteistyön ja hankkeistamisen edellytyksiä ja tukee alueen paikallistaloutta.
- Tuotteistamisen hankkeistaminen, opasteet ja nauhoitetut opasteet, sovellukset, ym. mietintään.
- Avoimuus, viestintä ja markkinointi Paksuniemen kehittämisen tueksi. Työpajassa kävi ilmi, että alueeseen liittyen on paljon pientä kehittämisliikehdintää ja palveluita on enemmän kuin tiedetään edes toimijoiden itsensä keskuudessa! Museo-polku, arboretum -polku, historiallinen ”rantaraitti”, myllymuseo ja moni muu odottavat tulewansa löydetyksi ja vedetyksi vahvemmin osaksi Paksuniemen luonto- tai kulttuurikokemusta. Ne voisivat osaltaan oikein markkinoituina myös houkutellessa lisää kävijöitä, ml. luonto- ja leirikouluryhmät, partioleirit, jne.
- Satama-alueen puiden kuntokartoitustarve, lahot poistetaan, turvallisuusasia.
- Reittilaitojen pysäkki kerran, pari kesässä – tarkennetaan ja hyödynnetään tieto kausittain.

- Savusaunan miljöö halutaan säilyttää. Yhteisösaunan mahdollisuus tarkastelussa, palvelisi niin asukkaita, matkailijoita kuin tilausryhmiä. Myös saunamaailmat ovat isossa nousussa ja suosittuja muualla Suomessa. Saunamiljööön kasvatus saunamaailmaksi on mahdollista toteuttaa kevyesti mm. lauttasaunan, paljukärryn tms. avulla. Lisäbisnes yrittäjille tai mahdollisuus uuteen yhteistyöhön.
- Paksuniemi ja monipaikka-asuminen, kesäasukkaiden ja kuntalaisten wifin äärelle yhteisiin tiloihin kokoontumismahdollisuus. Linkitys keskustan kiinteisiin toimisto- ja kokoustiloihin.
- Paksuniemen kehittämisen sitominen muuhun kehittämiseen ja muiden (matkailutoimijoiden) toimintaan, esim. liittymäpinta järvimatkailuun, patikointi- ja maastopyöräreitteihin, Tutjunniemen toimintaan, jne.
- Lisää tapahtumia toimijoiden ja yhteistyön turvin, esim. pizza-, rantatanssi-, viini-illat. Yhteismarkkinointi ja sitominen maakuntamarkkinointiin.
- Perinteinen ja uusi eivät lähtökohtaisesti riitele, uudet rakenteet, ratkaisut ja ajattelu vanhan kyljessä luo alueelle uutta potentiaalia (esim. savusauna → saunamaailma). Kaikelle on oma käyttäjäkuntansa.
- Nykyinen hankebudjetti ei riitä toimenpiteiden toteuttamiseen, kehittäminen vaiheistetaan ja haetaan muuta rahoitusta. Pienet rinnakkaishankkeet osa ratkaisua.
- Kävijätutkimusta suositellaan alueen ja sen eri palvelupisteiden käyttömäärien tarkentamiseksi sekä pysäköintikapasiteetin tulevaisuuden tarpeen määrittämiseksi.

LIITTEET

Liite 1. Paksuniemi, asemapiirros

- 1/2 Sorapintainen alue
- 3 Asfaltoitava alue
- 4 Nurmipintainen alue
- 5 Nosturialue
- Tontti- / kiinteistöraja
- Päällystetty tie
- Kevyen liikenteen väylä
- Sorapintaisen tien reuna

Räikkylän kunta Kinnulantie 1 82300 Räikkylä	Sisältö Paksuniemen logistiikkahanke Asemapiirustus	Mittakaava 1:1000	
Suunnittelija AHu Tarkastanut SHa Hyväksynyt HRe	Pvm 19.10.2022	Koordinaattijärjestelmä ETRS - TM35	Korkeusjärjestelmä N2000
Infrasuunnittelu Oy Kehräämöntie 7 87400 KAJAANI www.infrasuunnittelu.fi	Projekтинro 01	Piirustusno 01-1	Rev.

